

30 Σεπτεμβρίου 2015

Η Συλλογή Πορταλάκη στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης (Κατερίνα Χουζούρη)

[/ Πεμπτούσια](#)

Τον Μάιο του 2014, η Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών έγινε αποδέκτης ενός σημαντικότερου συνόλου έργων από την προσωπική συλλογή του Ζαχαρία Πορταλάκη. Πρόκειται για εξήντα πέντε φορητές εικόνες (15ου - αρχών 20ού αιώνα), που θα εκτίθενται πλέον μόνιμα στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης, σε αίθουσες που διαμορφώθηκαν ειδικά για το σκοπό αυτό.

*Ο Χριστός Παντοκράτωρ τέλη 15ου αι., 16ος αι. και νεότερες
επιζωγραφίσεις 0,915 X 0,66 X 0,028 μ.*

Όπως αναφέρει ο συλλέκτης: «Πιστεύοντας ότι τα έργα τέχνης δεν πρέπει να συνιστούν αντικείμενο ιδιοκτησίας και ότι αντίθετα ανήκουν σε όλους, αποφάσισα να εκπληρώσω την πρώτη και μεγαλύτερη επιθυμία μου: να προσφέρω στη γενέτειρά μου ένα σημαντικό -ίσως το σημαντικότερο- κομμάτι της συλλογής μου».

Ο πυρήνας αυτής της δωρεάς, συνίσταται από μια σειρά κρητικών έργων, ενδεικτικών της διαδρομής και διαμόρφωσης της Κρητικής φορητής εικόνας, από τους χρόνους μετά την Άλωση ως τις αρχές του 20ού αιώνα. Πολύ σημαντική είναι η παρουσία εικόνων από τα νησιά του Ιονίου, δίπλα σ' αυτές της Κρήτης: έργα δουλεμένα με πρότυπο τρόπο και τους τύπους που μεταλαμπάδευσαν οι Κρήτες, αλλά που διαμόρφωσαν οι αγιογράφοι των Επτανήσων στον τόπο τους, αποτελούν ασφαλή τεκμήρια των ισχυρών μεταξύ τους δεσμών.

Η Παναγία Ρόδον το Αμάραντον 18ος αι. 0,314 X 0,23 X 0,026 μ.

Έργα από τις Κυκλάδες και την ηπειρωτική Ελλάδα συμμετέχουν στο μεγάλο σύνολο των έργων της θρησκευτικής τέχνης, προσφέροντας μια σπάνια ευκαιρία συνύπαρξης, στον ίδιο χώρο με τις φορητές εικόνες της Κρήτης και των Επτανήσων. Ακόμη σπανιότερη ευκαιρία για να γνωρίσει κανείς την εξέλιξη της φορητής εικόνας στον ευρύτερο χώρο του ορθόδοξου κόσμου, αποτελεί, η έκθεση

εικόνων με προέλευση από τα Βαλκάνια και τη Ρωσία.

Την έκθεση όλων των έργων της δωρεάς, με τρόπο που αναδεικνύει όψεις της θρησκευτικής τέχνης, επιμελήθηκε η αρχαιολόγος Χρυσή Κούτσικου. Το μουσειογραφικό έργο της έκθεσης, συμπεριλαμβανομένης της ανακατασκευής των αιθουσών του Μουσείου που στεγάζουν τη Δωρεά Ζαχαρία Πορταλάκη, ανέλαβαν οι αρχιτέκτονες Γιώργος Παρμενίδης και Christine Longuérée.

Την έκθεση εμπλουτίζει, ένα ακόμη έργο ιδιαίτερης σημασίας, που παραχώρησε ειδικά για την έκθεση η Έλια Πορταλάκη, κόρη του δωρητή, από την προσωπική της συλλογή. Πρόκειται για ενυπόγραφο έργο του Ζαχαρία Καστροφύλακα, τρίπτυχο μικρών διαστάσεων, που αναδεικνύει τη δεξιοτεχνία του γνωστού Κρητικού αγιογράφου του 18ου αιώνα στη μικρογραφική τέχνη.

Ο άγιος Γεώργιος δρακοντοκτόνος 18ος αι. 0,36 X 0,262 X 0,026 μ.

Τη μόνιμη συλλογή φορητών εικόνων της Δωρεάς Ζαχαρία Πορταλάκη, θα

συνοδεύσουν περιοδικές εκθέσεις με έργα από τη Συλλογή Σύγχρονης Τέχνης του Ζαχαρία Πορταλάκη.

Η πρώτη έκθεση της σειράς, με τίτλο «Θεότητα, (α)συνέχεια», παρουσιάζει αντιπροσωπευτικά έργα των πρωτοπόρων καλλιτεχνών Κωνσταντίνου Παρθένη, Γιάννη Τσαρούχη, Χρήστου Καπράλου και Θεόδωρου Στάμου της περιόδου 1950-1990. Με θέμα τις εκφάνσεις της θρησκευτικότητας στη σύγχρονη τέχνη, τα έργα των τεσσάρων πρωτοπόρων καλλιτεχνών αναδεικνύουν όψεις της πρόσληψης της σύγχρονης τέχνης ,στις αναζητήσεις της σχέσης του ανθρώπου με το θείο.

Κατερίνα Χουζούρη